

**Harmonogram wykładów ŁTN dla doktorantów w roku akademickim 2018/19
z cyklu: „ Współczesny świat i jego poznanie – rezultaty badań łódzkich naukowców”
X. edycja nt. „Prawda i postprawda w nauce, sztuce i w społeczeństwie”
(czwartek, godz. 16.00. - 19.00.)**

25 października 2018

Inauguracja X. edycji wykładów dla doktorantów – prof. Antoni Różalski, Prezes ŁTN

Determinanty praw człowieka – prof. Aldona Domańska

1. Pojęcie praw i wolności człowieka, obywatela
2. Potrzeby jako determinanty regulacji praw i wolności człowieka:
 - potrzeba „przywrócenia wiary w podstawowe prawa człowieka, w godność i wartość osoby ludzkiej” (ust. 1 preambuły Karty Narodów Zjednoczonych oraz ust. 2 preambuły Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka).
 - potrzeby: pokoju, rozwoju, bezpiecznego środowiska, korzystania ze wspólnego dziedzictwa ludzkości.
3. Konstytucyjne determinanty treści systemu prawnego: - prawda; - sprawiedliwość; - dobro; - piękno (harmonia).
4. Determinanty czy gwarancje konstytucyjnych praw i wolności: - godności; - równości; - wolności.

15 listopada 2018

Narodziny II Rzeczypospolitej – prof. Wiesław Puś

1. Sytuacja polityczna na ziemiach polskich pod zaborami w przededniu wybuchu I wojny światowej.
2. Stosunek do tzw. sprawy polskiej Trójprzymierza (Niemcy, Austro-Węgry i Włochy) oraz Ententy (Francja Wlk. Brytania i Rosja).
3. Krótki opis działań wojennych na ziemiach polskich w latach 1914-1918.
4. Rola w umiędzynarodowieniu "sprawy polskiej" po ogłoszeniu aktu 5 listopada 1916 r. przez Niemcy i Austro-Węgry.
5. Legiony polskie i Polska Organizacja Wojska i ich rola w dążeniu do niepodległości.
6. Piłsudski i Dmowski, konkurenci polityczni działający na rzecz odbudowy wolnej Rzeczypospolitej.
7. Rewolucja w Rosji w 1917 r. (najpierw tzw. lutowa, a następnie październikowa) i wpływ tych wydarzeń na sprawę polską.
8. Rola USA i prezydenta Woodrowa Wilsona w odzyskaniu niepodległości przez Polskę.
9. Traktat wersalski i walka Polaków o kształt (granice) Rzeczypospolitej.
10. Podsumowanie (główne czynniki, które zadecydowały o odbudowie wolnej Polski w 1918 r.

6 grudnia 2018

Kilka popularnych mitów dotyczących osoby i twórczości Williama Szekspira – prof. Andrzej Wicher

1. Szekspir jako autor, spośród wszystkich sławnych autorów, najgruntowniej chyba zmitologizowany, natura tej mitologizacji i prawdopodobne przyczyny tego stanu rzeczy.
2. Mit najbardziej chyba rozpowszechniony i najczęściej prowadzący na manowce: twórczość Szekspira jest uniwersalna i ponadczasowa.
3. Mit, który wraca co jakiś czas jak bumerang, choć ma bardzo słabe podstawy: to nie Szekspir napisał sztuki Szekspira, tylko ktoś inny – czyli tak zwane teorie antystratfordzkie.
4. Mit, który najbardziej zaszkodził reputacji Szekspira jako człowieka: sonety Szekspira są wiernym odbiciem jego życiowych problemów.
5. Mit, który najbardziej zawęża pole widzenia twórczości Szekspira: dzieła Szekspira to głównie słynne tragedie, wszystko inne jest mało istotne.
6. Mit romantyczny, nieco już przebrzmiały, według którego Szekspir był „dzieckiem natury” wolnym od dogmatów, uciekającym od wiedzy szkolnej i książkowej.
7. Konkluzja: w większości z tych, oraz innych, mitów można znaleźć elementy słuszne i prawdziwe, czy przynajmniej interesujące aspekty, jednak jeśli się te mity traktuje bezkrytycznie mogą one poczynić, i już poczyniły, wiele szkód.

17 stycznia 2019

Uniwersytet – świątynią nauki czy fabryką wiedzy? – prof. Wojciech Wolf

Uniwersytety narodziły się w chrześcijańskiej Europie jako autonomiczne instytucje powołane do nauczania na poziomie wyższym, prowadzenia badań naukowych oraz wydawania dyplomów potwierdzających uzyskaną wiedzę i umiejętności. W trakcie tysiącletniej historii przeszły głębokie przeobrażenia, zachowały jednak wiele obyczajów wywodzących się z okresu średniowiecza, takich jak wolność prowadzenia badań naukowych i wypowiedzi. Ważną cechą szkół wyższych często podkreślaną w ich statutach jest to, że zgodnie ze starą tradycją, są akademickimi wspólnotami studentów i profesorów. W trakcie wykładu zostanie omówiony rozwój i przeobrażenia uniwersytetów europejskich i światowych ze szczególnym uwzględnieniem polskich szkół wyższych oraz odniesieniem do nowego Prawa o Szkolnictwie Wyższym.

21 lutego 2019

Terapia uporczywa (daremna), czyli kiedy powiedzieć... nie – prof. Waldemar Machała

Często słyszę od rodzin chorych, którzy są na granicy życia i śmierci, że ich bliski nie może umrzeć, bo tyle jeszcze przed nim, a oni mają mu tyle do powiedzenia, czy pokazania. Słusznie się obawiają, że nie będą mieli okazji nigdy już tego zrobić. Zaryzykuję stwierdzenie, że w takiej optyce widzą siebie i swoje zaniechania, a nie swojego bliskiego. Podzielam pogląd ludzi, którzy mówią, że gorsze od śmierci jest cierpienie... Nikt by nie chciał, żeby on sam, albo jego bliski cierpiał w ciężkiej i nieuleczalnej chorobie. Istnieje pojęcie terapii uporczywej, nazywanej niekiedy, choć niesłusznie... daremną. W czasie wykładu będę miał okazję przedstawić Państwu refleksje dotyczące terapii u zbyt chorych, aby możliwe było ich uratowanie. Postaram się spróbować odpowiedzieć na pytanie, kiedy odpuścić, tzn. kiedy przestać leczyć? Kiedy przyzwolić aby choroba pokonała chorego, który jest w tak ciężkim stanie, że leczenie przedłuża nie życie, ale agonię.

7 marca 2019

Ekotoksyczność: Paracelsus zapomniany, czyli postprawda objawiona – prof. Jarosław Lewkowski

Co wspólnego ma stara zasada sformułowana przez Paracelsusa ze współczesną ekotoksykologią? Czy „Kłamstwa ekologiczne” profesora Przemysława Mastalerza nosiłyby tytuł „Ekologiczne postprawdy”, gdyby napisał je po 2004 roku? Czemu doniosłe odkrycia w dziedzinie chemii i farmacji obracają się z reguły przeciwko ludzkości? I wreszcie: czego możemy nauczyć się od starożytnych Rzymian, a od Wergiliusza w szczególności? Na te i inne pytania postaram się odpowiedzieć (współpracując ze Słuchaczami)

21 marca 2019

Przemiany władzy sędziowskiej w Polsce po 2015 r. – prof. Krzysztof Skotnicki

W wyniku wyborów parlamentarnych w Polsce jesienią 2015 r. władzę uzyskała dotychczas opozycyjna partia Prawo i Sprawiedliwość (dalej: PiS). Natychmiast rozpoczęła też proces głębokich reform ustrojowych, których jednym z najważniejszych elementów są bardzo daleko idące przemiany we władzy sędziowskiej. Dotyczą one Trybunału Konstytucyjnego, sądów powszechnych, Sądu Najwyższego oraz Krajowej Rady Sądownictwa, która wprowadzi organem władzy sędziowskiej nie jest, ale której zadaniem jest stanie na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 186 ust. 1 Konstytucji), co sprawia, że wszelkie odnoszące się do niej kwestie mają istotne znaczenia dla trzeciej władzy. Rodzą one liczne konflikty, gdyż zarzuca się im naruszanie praworządności i Konstytucji z 1997 r. W przypadku Trybunału Konstytucyjnego kontrowersje dotyczą przede wszystkim pytania o prawidłowość wyboru trójki sędziów oraz jego obecnej Prezes. W przypadku sądów powszechnych jest to zmiana sposobu obsady stanowisk prezesów i wiceprezesów sądów przyznająca ministrowi sprawiedliwości wyłączność w tym zakresie i pozbawiająca wpływu na tę decyzję samorządu sędziowskiego. W przypadku Sądu Najwyższego przedmiotem sporu jest obniżenie granicy wieku sędziów tego sądu z 70 lat do 65 lat i w konsekwencji odejście w stan spoczynku prawie 40% dotychczasowych sędziów, obsada stanowiska Prezesa Sądu Najwyższego oraz sposób powoływania nowych sędziów. W przypadku Krajowej Rady Sądownictwa za niekonstytucyjne rozwiązanie uznawane jest ustanowienie nowego rozwiązania, zgodnie z którym sędziów do tego organu wybierają nie sędziowie, jak było pierwotnie, lecz Sejm, co upolitycznia jego skład.

25 kwietnia 2019

Autonomia uczelni w dobie staropolskiej – prof. Maria Wichowa

Powołana w 1364 r. krakowska Alma Mater w swym statucie fundacyjnym określała wyraźnie zasady ustroju wewnętrznego nowej uczelni. Ustrój ten był wzorowany na liberalno-autonomicznych zasadach obowiązujących w uniwersytetach włoskich. Działalność uczelni trwała do śmierci króla Kazimierza Wielkiego, jej założyciela. Reaktywacja uczelni była przygotowywana w l. 1390- 1400. Sam akt odnowienia uczelni dokonał się staraniem Władysława Jagiełły w r. 1400. Działalność uniwersytetu oparta była na wolności badań i nauczania, za niedopuszczalną uznawano jakąkolwiek ingerencję z zewnątrz uniwersytetu czy to w jego funkcjonowanie czy w pomniejszanie kompetencji. Podstawą działalności uniwersytetów o okresie staropolskim była ich samorządność, choć często zdarzały się próby jej ograniczenia. Problemy te będą przedmiotem wykładu, wykorzystującego liczne materiały źródłowe świadczące o walce Akademii Krakowskiej o swoją autonomię.

16 maja 2019

Zbrodnia katyńska - droga do prawdy – prof. Albin Głowacki

1. Status i losy polskich jeńców wojennych w ZSRR w latach 1939-1940.
2. Decyzja Biura Politycznego KC WKP(b) z 5 marca 1940 r. o rozstrzelaniu jeńców z trzech obozów specjalnych i części więźniów oraz jej realizacja.
3. Ujawnienie przez Niemcy w kwietniu 1943 r. zbrodni w Lesie Katyńskim i skutki tegoż.
4. Fałszywy raport Komisji Specjalnej akademika Nikołaja Burdenki ze stycznia 1944 r. o rzekomej winie Niemców za rozstrzelanie jeńców polskich w Katyniu.
5. Postawa aliantów zachodnich i Związku Patriotów Polskich w ZSRR wobec mordu katyńskiego.
6. Polskie władze emigracyjne i rząd Polski ludowej a sprawa katyńska.
7. Ustalenia specjalnej Komisji Kongresu Stanów Zjednoczonych, badającej zbrodnię katyńską.
8. Historycy radzieccy a przełom w udokumentowaniu prawdy o Katyniu.
9. 14-letnie śledztwo katyńskie Naczelnej Prokuratury Wojskowej Federacji Rosyjskiej.
10. Dlaczego kłamstwo katyńskie przetrwało aż pół wieku i wciąż jest żywe we współczesnej Rosji?

13 czerwca 2019

Z warsztatu pianisty i pedagoga – prof. Cezary Sanecki

1. Refleksje nad warsztatem pracy pianisty.
2. Proces edukacyjny. Systemy szkolnictwa muzycznego w Polsce i na świecie.
3. Zawód muzyka we współczesnym świecie.

Zakończenie X. edycji wykładów dla doktorantów – prof. Antoni Różalski, Prezes ŁTN

Program wykładów przygotowuje Rada Programowa składzie: prof. Eleonora Bielawska-Batorowicz, prof. Małgorzata Czyż, prof. Ewa Marynowicz-Hetka (sekretarz), prof. Antoni Różalski (przewodniczący) prof. Elżbieta Szkuřat, prof. Wojciech Wolf